

Kvam kyrkje

Kvikne kyrkje

Skåbu kyrkje

Sødorp kyrkje

KYRKJEBLAD

for

NORD-FRON

 Nr. 3 • OKTOBER 2023 • Årgang 68

«Må livet vokse rundt deg
 Må reisen din bli lang
 Må du få kjenne stillhet
 Må du få kjenne sang
 Må lyset alltid synes
 Så du ser hvor du skal
 Må beina finne støtte
 Og må sjela tåle fall
 Må dagene bli milde
 Og natta uten savn
 Må godhet og rettferdighet
 Få blomstre i ditt navn.»

Trygve Skaug

Foto: Bjørn K. Sletten

TIL TENESTE

Nord-Fron kyrkjekontor
Nedregata 54, 2640 Vinstra
Postadresse:
Nord-Fron kyrkjelege fellesråd
Nedregata 50, 2640 Nord-Fron

Kontortider:
Kl.: 09.00 - 13.00
Tlf.: 612 16 290

Sekretær:
Venke Helen Sletten
Tlf: 612 16 290

Kyrkjevevjerje:
Grete Bakken
Tlf: 612 16 292
Mob.: 991 13 936

Sokneprest i Sødorp og Kvikne:
Vikar: Paul Gunnar Skuland
Tlf, kontor: 61 21 62 94
Mob.:+47 902 90 322

Sokneprest i Kvam og Skåbu:
Vikar: Jens Petter Ous
Tlf, kontor: 61 21 62 93
Mob.:+47 975 74 993

Diakon og trusopplærar:
Per Øyvind Fredin
Kontor: 612 26 272
Mob.: 401 65 789

Kyrkjemusikar:
Iren Falkenhaus
Mob.: 967 39 550

Organist:
40 % stilling ikke besatt

SØDORP SOKN
Soknerådsleiar:
Kirsten Dina Leine
Mob.: 901 01 690
Kyrkjetenar:
Fran Varpestuen
Mob. 456 06 026

KVAM SOKN
Soknerådsleiar:
Egil Myhre
Mob.: 970 67 723
Kyrkjetenar:
Svein Fredrik Kjærstad
Mob.: 908 45 584

KVIKNE SOKN
Soknerådsleiar:
Kristian Ekre
Mob.: 911 31 563
Kyrkjetenar:
Bernaldo Hartjes
Mob.: 452 36 474

SKÅBU SOKN
Soknerådsleiar:
Unni Bøyum Kluge
Mob.: 932 92 209
Kyrkjetenar:
Bernaldo Hartjes
Mob.: 452 36 474

FAMILIERÅDGJEVING
Familievernkontoret, Otta
Storgt. 21, 2670 Otta
Tlf. 612 30 536

Grafisk produksjon:
Dale-Gudbrands Trykkeri a.s.,
www.dg-trykk.no

HEIM OG KYRKJE

Døpte

KVAM:

Magnus Bjørdal Saglien
Iris Mathea Saglien
Aron Brendemoen-Skjørshammer
Ellie Hedvig Bakken Andersen

SØDORP:

Hermine Meadow Hill
Lukas Noel Kolstadmoen (Ringebu)
Linnea Slettmoe Holø
Lucas André Haugen (Ringebu)
Emrik Romsås Mellemsdoken
(Ringebu)
Eva Alvheim (Spjærøy, Hvaler)
Thale Rytviken
Eva Amin Kleiven (St. Petri kirke)

KVIKNE:

Thor Skurdal Bjørkheim

Vigde

KVAM:

Cathrine Ruud Brennhagen og Joachim
Skjerringstad Bjørkheim
Silje Enger og Øystein Lillesandbu

SØDORP:

Ingrid Slaastuen og Niklas Trøstaker
Madelen Mørk Frydenlund og Rikard
Blomquist Slaastuen

SKÅBU:

Silje Herskedal Iversen og André Bjørkheim

Døde

KVAM:

Johannes Tungen
Sonja Lund
Jon Selfors (Bisettelse)
Oddmar Haugalien
Ruth Teigmoen
Anne Marie Brandvold

KVIKNE:

Björg Reidun Myromslien
Solveig Masseng Sylte
Carlo Gonella (urnedsettelse)
Guri Bekkesletten

SØDORP:

Kjartan Ruset
Petter Herman Ludvik Storeide
Gry Tone Vole (Bisettelse)
Knut Palmer Slettmoe
Asgeir Rasmussen (Bisettelse)
Ivar Rusten

SKÅBU:

Gudrun Embjørg Sletten
Magda Rystad (kistenedsettelse)

VIPPS NUMMER TIL SOKNERÅDA

KVIKNE: 137266 SØDORP: 135692
KVAM: 113553 SKÅBU: 115389

Kyrkjekontorets e-post-adresse: grete.bakken@nord-fron.kommune.no

Heimeside: www.kirken.no/nord-fron

KYRKJEBLAD FOR NORD-FRON

Redaktør for kyrkjebladet er Bjørn Kjellsson Sletten, bjorn.sletten@gmail.com.
Redaksjonskomite: Per Øyvind Fredin, Unni Bøyum Kluge (Skåbu),
Arne Myromslien (Kvikne), Morten Sylte (Kvam) og Bjørn Loe (Sødorp).

NESTE NUMMER

av Kyrkjeblad for Nord-Fron kjem ut før jul.
Frist for stoff: **5. november.**

Kyrkjeblad for Nord-Fron – Nedregate 50 – 2640 Vinstra
Kontonummer: 2095.49.59768

- Kjørkjegards-katten i Skåbu

Intervju med Elias

«Jeg har blitt arrestert bare en gang, så langt jeg husker. Det var da kirkegårdsmennene hadde satt opp et morsomt apparat som jeg syntes det var kjempegøy å turne i! Men da det begynte å komme mange mennesker, syntes nok ikke kirkegårdsmannen at det passet. Han puttet meg i det lille huset, og stengte døra! Ikke at det gjorde meg noe; der inne var det en fin sofa jeg kunne sove i til de penklede menneskene hadde gått igjen.

Ellers har jeg jo blitt høflig geleidet ut av den store kirken noen ganger, etter at døra har stått på gløtt. Jeg skjønner ikke helt hvorfor. Kirken blir jo bare penere av at jeg er der inne!

Men hovedjobben min er jo så allikevel ute. Blant annet passer jeg på at det ikke blir for mange av disse små, kjappe nakenhalene som menneskene ikke liker å ha rundt seg. Nåja, det er jo mer som en hobby... Jeg kikket ofte etter dem i buskaset utenfor det lille huset. Der gjorde jeg andre ting også – helt til hele buskaset plutselig var borte en dag. Jeg lurer på om kirkegårdsmannen ble litt sjalu fordi det vokste så fint der jeg sto for gjødslingen?

En annen viktig oppgave som tok mye tid før, var å sjekke gravsteinene. Jeg hoppet opp på dem etter tur og kjente etter om de var stødige og sto rett. Etter hvert har kirkegårdsmannen lært å passe på det sjøl, så nå trenger jeg ikke å bry meg med det lenger. Det er greit, for jeg nærmer meg 95 år nå – eller 20 som menneskene kaller det, så all den hoppingen er godt å slippe. - Jeg har forresten måttet utvide arbeidstiden litt i det siste, for det har kommet en ny kirkegårdsmann! Den forrige hadde jeg klart å dressere til en nyttig og ryddig arbeider, som viste meg respekt og ga meg litt klø når jeg ønsket det, så den nye må jo læres opp like grundig! Men jeg tror han kommer til å lære fort. Alt nå sørger han for at gresset er akkurat så kort at jeg ikke blir våt på magen. Og ved vårt første møte bøyde han seg ned i ærbødighet. Jo, det skal nok gå bra.

Noe av det viktigste jeg ellers gjør er å vandre rundt og bare være meg. Pent kledd er jeg alltid, i mørk pelsdress og hvitt slips, og når jeg går bort til menneskene på kirkegården, som kanskje er litt triste inni seg, lar jeg dem noen ganger stryke meg litt over pelsen. Da blir de alltid gladere.

Jo, jeg har hatt mye å passe på i alle disse årene. En har jo et ansvar når en bor rett over veien. Og om jeg skal si det sjøl: Kirkegården min bærer preg av at jeg har gjort en god jobb!»

«Purkelykkjas skjønne land»

Purkelykkja, eller Lauvåsfeltet som det offisielt heiter, er ei lita grend som ligg ca 750 moh, opp mot Kvamsfjellet.

Her la Nord-Fron kommune i 1940 ut eit areal for sal, med plass til seks bureisingsbruk. Dei som kjøpte eigedommane var Ottar P. Sletten, Iver Svendstad, Ola Lunde, Pål Myrhaugen, Jon Kamp og Harald Lund.

Å vera bureiser var nok eit slit som dei færraste av oss kan tenkje oss i dag.

Etter initiativ frå Øystein Slåen, noverande eigar av eit av

småbruka på Purkelykkja, vart det sett i gang eit arbeid med å lage eit minnesmerke over historia og dei som starta som bureiserar her.

Resultatet vart ein fin opparbeida og inngjerda plass, med informasjonstavle over alle småbruka og historia. Ein stubbebryter, sjølv symbolreiskapen for bureising, vart sett opp. Bord, benker, bålpanne og litt anna kom på plass, og plassen var klar til bruk.

Seternessa infotavle.

Marit (Svendstad) Martinsheimen, dotter til bureisar Iver Svendstad og Pål Helge Sletten, son til bureisar Ottar P. Sletten. Pål har budd på Purkelykkja heile livet, mens Marit gifta seg og fløtte til Vinstra. Både syntes det var stas med minnesmerke og dei tykte dagen var fin.

Stubbebryter som vart nytta til opparbeiding av ny jord på Purkelykkja

Frå dåpen på Purkelykkja kor Magnus Bjørdal Saglien vart døypt av prest Jens Petter Ous.

Ein del av dugnadsgjengen her representert ved Gudrun Lunde, Per Lunde, begge barn av bureisar Ola Lunde. Øystein Slåen initiativtaker til prosjektet og noverande eigar av eit av bruka, Jan Ivar Svendstad, barnbarn av småbruker Iver Svendstad og noverande eigar, Frank Jensvoll, gift med barnebarn av bureisar Ottar P.Sletten

Ein godt nøgd arrangementkomite for dagen. F.v Mari-Anne Svendstad, Øystein Slåen, Venke H. Sletten, Jan Ivar Svendstad, Gudrun Lunde, Per Lunde og Anette Nyheim Lunde. Alle etterkommare etter bureiserane på Purkelykkja.

Soknerådet i Kvam tok initiativ og ville gjerne arrangere årets setermesse på Purkelykkja. Datoen var sett til 9.juli. Det har nok aldri før vore arrangert ei gudstjeneste på Purkelykkja. Og da dagen kom viste veret seg frå si beste side og nesten 100 personer tok turen opp for å få med seg eit lite foredrag om Purkelykkja og gudstjenesten som også inneheld ein barnedåp. Grilling av pølser, kyrkjekaffe og kaker vart servert. Her kan nok klisjeen «Alle var enige om dagen hadde vore fin», trygt nyttast.

Ta gjerne turen dit, les historia og bruk både bålpanne og anna. Ei fin postkasse med ei besøksbok finn du også der, ei helsing kan du godt skrive i den.

Bureiserane som starta opp oppe på Purkelykkja, fekk prøvd seg på mange måter i livet. Det kan du lesa meir om hvis du tek turen. Dei var stolte av det dei bygde opp. Eit fast sitat frå ein av bureiserane då han skulle presentere seg var «Bureiser Ottar P. Sletten frå Purkelykkjas skjønne land»

Setermessa var godt besøkt, nær hundre tok turen.

Gudstjeneste i Bakkestugu

2. juli bød på temmelig vått vær, men allikevel kom over 20 personer til utemesse på husmannsplassen. Tre partytelt reddet oss fra regnet, og det ble en trivelig stund. Diakon Per Øyvind Fredin forrettet, og musiker var Bernt Fauske. Denne årlige gudstjenesten i tankevekkende omgivelser har blitt en fin tradisjon. Takk til Bakkestugus venner og soknerådsmedlemmer for fint arrangement, og ikke minst flott servering av kaffe og kaker!

Åpen kirke i skåbu

I hele skoleferien, 9 uker, hadde vi åpen kirke tre dager i uka, takket være dyktige og pålitelige guider. De tok imot i underkant av 500 gjester, norske og mange utenlandske. I år hadde vi også besøk av slektninger av Per Haugen som står bak den fantastiske treskurden. Vi lærer stadig noe nytt av gjestene, og de av oss. Hjertelig takk til guidene som stiller opp år etter år, aldeles ulønnet.

Kirkens rolle i bekjempelse av sykdom

Vi har lagt bak oss Covid-19-pandemien som startet vinteren 2020. Pandemier og epidemier har herjet tidligere. Spanskesyken som oppstod i februar 1918 og varte til april 1920, ble erklært en pandemi. Lenge før hadde vi koppepidemien, og her spilte kirka en aktiv rolle i bekjempelsen.

Tekst: Bjørn S. Loe

Kopper ble forårsaket av et virus kalt variola. På engelsk er Smallpox fortsatt betegnelsen for kopper. Kraftuttrykket «pokker» er avledet av pox. Pokker dekker flere byllesykdommer som vannkopper, men også den langt farligere kjønnssykdommen Syfilis. Dødeligheten ved kopper var høy, 20-30 %.

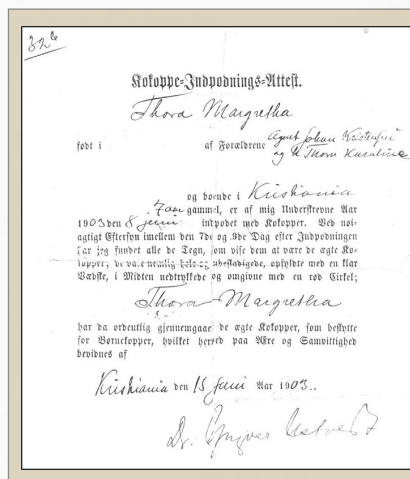
Kopperepidemien representerer også starten på vaksinologien. Den engelske legen

Edvard Jenner utviklet vaksinen ved hjelp av smittestoff fra en annen sykdom, kukopper. Han hadde iaktatt at personer som hadde hatt kukopper ikke så ut til å få en vanlig kopper. Vaksine kommer av det latinske ordet vacca som betyr ku. Uten å bli altfor teknisk kan man så si at personer ble vaksinert med kukopper. Det foregikk som innpoding i huden ved risping, tilsvarende som ved en pirquet-prøve. Det ble fattet en vaksinasjonslov i 1810 med et tillegg i 1811 som gjorde koppevaksinasjonen obligatorisk. I denne forbindelse kom kirka aktivt på banen i bekjempelsen av sykdommen. Man måtte vise attest for gjennomført vaksinasjon for å stå til konfirmasjon og likeledes inngå ekteskap. Se eksempel på vaksinasjonsattest i denne artikkelen. I Ministerialboken ført av av soknepresten var det egen kolonne for utført vaksinasjon mot kopper. Obligatorisk koppevaksinasjon av barn i Norge ble avsluttet i 1976. Verdens helseorganisasjon (WHO) erklærte kopper for utryddet i 1980.

Gode beskrivelser av koppepidemi er det meg bekjent ikke mange av. Etter at jeg kjøpte gården Sletten i Bognelvdalen i Alta har min interesse for lokalhistorie i kommunen blitt vekket. I Alta Historielags årbok for 2022 er det beskrevet et voldsomt utbrudd av kopper i 1742 og 1743. Smittevegen var uhyre interessant. Fra Nordland gikk mange jekter til Bergen for å handle på sommeren. I Bergen var det en stor koppepidemi i 1741. Nordlendingene ble smittet og syke. På vinteren dro fiskere fra Nordland til Finnmark for å delta i det sedvanlige vinterfisket. De bragte med seg smitte. «Utbruddet ble massivt og dødeligheten høg». Det eksisterer ikke folketellinger for Alta før i 1769, men dersom man betrakter antall kirkelige handlinger av ulik karakter, kan det anslås at det bodde 800-900 personer i prestegjeldet før koppepidemien i 1742. Konfirmasjon var nylig innført i landet, og av Altas 114 konfirmanter i perioden 1736-

1741 døde minst 21 av kopper i 1742. Konfirmasjonen ble derfor avlyst i 1742. Til sammen døde minst 160 personer i 1742. Også i 1743 berettes om en betydelig overdødelighet. Om man kan snakke om såkalt normal dødelighet, sies det at det vanlige var mellom 10-20 begravelser årlig i Alta. Petter Schnitter som reiste rundt i hele Nord-Norge som et ledd i grenseforhandlingene med Sverige forteller: «I de tvende sidste aar har smaa-kopper og sott, en hissig sygdom, så sterkt grasseret at vel 200 mennesker i Alta prestegjeld er bortdødd.»

I forbindelse med Covid-19 var det flere som var skeptiske til vaksinen. Det er ikke noe nytt for det var vaksineskeptikere og motstandere mot koppevaksinen også. Ole Malm, norsk lege og veterinær (1854-1917) veterinærdirektør ga ut boka Kopper og vaccination i Norge i 1915. Her skriver han: «Vaccinationsmotstandere er representanter for et socialt fænomen som aldrig vil forsvinde. Det bunder i selve menneskepsykologien». Han sier videre: «Vaccinationsmotstanderne skal rekruteres fra de samme kredse som leverer saakalte «naturlæger», tilhængere av en indbildt naturmæssig levevis. Disse betragter vaccinationen som et utilladelig menneskelig indgrep i den guddommelige verdensordning. Mange av disse mennesker er motstandere av lægevidenskapen i det hele tat». Det er absolutt verdt å merke seg at dette ble skrevet i 1915 med andre ord mer enn 100 år før Covid-19-pandemien og vaksinasjon var et tema!

Et eksempel på innpodningsattest mot kukopper. Attesten gjelder min mormor Thora Margretha. Legen som utførte vaksinasjonen, Yngvar Ustvedt (1868-1938) var en kjent epidemiolog og også politiker for Høyre i Christiania bystyre og Stortinget.

Litteratur

Östli, O. D. (2022). Så gammel var jeg i barnekopper – året i (red) I. L. Balandin og R. Emaus.

Altaboka 2022 – Altamodellen og andre helsehistorier. Alta historielag

Malm, O. (1915). Kopper og vaccination i Norge. Kristiania: H. Aschehoug & Co (W. Nygaard).

Sommer i Bakkestugu

Sommeren som startet med sol og varme – og som endte med regn og ekstremvær.
Alt var klappet og klart for nok en fin sommersesong i Bakkestugu. Og det begynte bra!

Tekst: Eva Kjøge

«Åpen Bakkestugu» i juli trakk mange folk. Guidene på onsdager, kirketjener Ben og soknerådsleder Unni viste mange besøkende rundt; gjester fra Nederland, Tyskland, Frankrike, England, Sveits, Colombia, Danmark og Sverige, i tillegg til nordmenn. Å bli kjent med historien om Bakkestugu gjør tydeligvis inntrykk.

«Liv Lågå» - festival i Skåbu med «Liv i Bakkestugu» søndag 16.juli

Denne sommeren ville vi prøve noe nytt under «Liv Lågå». Tidligere år har programmet i hovedsak vært for voksne. I år ble det «Familedag» med aktiviteter for store og små! Kl. 13 startet vi opp med å samle alle de fremmøtte i Bakkestugutunet med informasjon om alt som skulle skje. Snart var 20 barn og 36 voksne i gang:

Noen gikk natursti med Unni. Hun hadde laget en spennende natursti på skogsområdet mellom fylkesveien og elveleiet. Her gjaldt det å kunne finne frem til alle postene og svare riktig på spørsmål om dyrespor og annet. Innenfor porten til Bakkestugu hadde Tom sin post med «Kaste på streken» (variant av å kaste på stikka). Her gjaldt det å kaste gamle 5-øringer nærmest inn mot en strek, dvs. her en trelist i mangel av jordbakke. Barna var utrolig engasjerte!

Foran Bakkestugu holdt de innleide bakstekonene Randi og Ingrid kjevlene i gang med «knoer», dvs. deig til kjevling av potetlomper. Og store og små var ivrig med å få kjevlet ut leiver som de løp bort til eldhuset med for å få stekt. Fyrmester Bjarne hadde sitt fulle strev med å steke alle potetlompene på ved-takka, omgitt av sultne tilskuere. Med ferdigstekt potetlompe var det å finne veien til Målfrid som sto ved serveringsbordet der det var mulig å få godt smør og geitost på lefsa – i tillegg til kaker, saft og kaffe.

En annen som skapte god stemning i Bakkestugu denne søndagen var Helene. Hun leste eventyr på høyloftet i det gamle fjøset. Bratt var stigen opp og ganske mørkt var det der oppe. Men med halm, saueskinn og krakker å sitte på ble det en opplevelse å høre Helene fortelle om «Mannen som skulle stille heime» og «Om hvordan bjørnen mistet rova».

Så ble det august: Mandag 8.august slo ekstremvær «Hans» til på store deler av Østlandet. Tirsdag 9.august gikk et stort skred av jord, stein og trær fra Jodalen og sperret Kamfossvegen fullstendig. Veien mot Vinstra og Espedalen ble også stengt - Bakkestugu ble liggende innesperret, men uskadd heldigvis. Demningen ble åpnet og Vinstraelva styrtet vilt nedover det gamle elveleiet.

Følgene av skredet og innesperringen førte til at vi måtte avlyse planlagt aktivitet i Bakkestugu i august. Vi har likevel gjort nyttige erfaringer denne sommeren, som vi kan dra nytte av neste år!

God høst! Styret i Bakkestugus venner v/Eva Kjøge

Kjartan Ruset

Kapellan (1983-1990) og sokneprest (1996-2011) i Nord-Fron pluss vikartenester (2011-2021)

Tekst: Grete Bakken og Jens Petter Ous

Bilde frå Kjartan si siste gudsteneste i Nord-Fron

Kjartan gjekk bort 24.juni 2023. Han fekk ei alvorleg kreftdiagnose i januar 2022. Dei første rundene med behandling var velukka, dei hjalp mot kreften og Kjartan tålte det svært godt. Han var optimistisk store deler av 2022. Med fleire komplikasjonar kom på utover hausten og svekka effekt av cellegiften. Ny kur sist haust gav ikkje ønskja effekt. Denne kuren var hard for Kjartan og kroppen vart svekka, samstundes spreidde kreften seg. I april 2023 avgjorde legane å ikkje gi meir behandling. Kjartan var roleg og trygg i møte med denne realiteten, men sorgtung over at han ikkje fekk følgje sine kjære vidare i livet.

Kjartan var fødd 9.april 1946 på Høyanger sjukehus. Familien var på denne tida prestefolk i Leikanger i Sogn. Kjartan var yngst av tre søsken. Då Kjartan var fire år flytta familien til Stryn, der faren var sokneprest. Familien braut opp frå Stryn i 1961 og flytta til Lindås ved Bergen.

Etter fullført realskule på Lindås gjekk Kjartan eitt år på Framnes ungdomsskule, no folkehøgskule. Kjartan gjekk på snikkerlinja kor han bygde mange flotte møbler som framleis er i bruk i familien. Etter Framnes flytta Kjartan på hybel i Bergen og gjekk tre år på Katedralskulen, Katten, på latinlinja med gresk.

Etter åra i Bergen ville Kjartan ha endå eit år på folkehøgskule; Kjartan reiste til Sagavoll i Telemark - her møtte han Jorunn Haanes! Etter Sagavoll flytta Kjartan til Oslo for å studere ved Menighetsfakultetet. Jorunn budde alt i Oslo med familien sin. Jorunn og Kjartan forlova seg 11.februar i 1968 og gifta seg i juli 1970 i Oddernes kyrkje i Kristiansand, byen Jorunn er fødd i.

Kjartan var ferdig utdanna i 1973, men allereie hausten 1972 fekk han og Jorunn Hanne Kristine. Då utdanninga var ferdig, flytta familien på tre til Elverum kor Kjartan tente som feltprest på Terningmoen.

Etter endt teneste her, flytta familien til Voss kor Kjartan var hjelpeprest. Det var ei krevjande periode å vere prest på Voss. Det var mykje sjukdom blant dei andre prestane. I første gudstensta han hadde var det 14 barn til dåp, i den neste 12 og den neste der att 16! I tillegg til prestetenesta underviste Kjartan i etikk ved hjelpepleiarskolen og husmorvikarskolen. Han underviste i kristendom på vidaregåande og hadde ansvar for alt prestearbeid innimellom. I tillegg vart han pappa for andre gong, då Nils Harald vart fødd i 1975. Familien flytte til Hafslo hausten 1975. På Hafslo var Kjartan sokneprest fram til 1983. Han var engasjert på mange felt i tida på Hafslo og satt blant anna i ungdomsutvalet og i det kommunale utvalet som skulle utreie eldrebølgja. I dette utvalet inspirerte Kjartan til å få utvida kapasiteten ved aldersheimen i bygda. Åra på Hafslo var gode år for familien, men så ramma sorga brått og brutalt då Hanne Kristine, 7 år og Nils Harald 4,5 år omkom i ei bilulykke og alt vart forandra. På forunderleg vis fekk Kjartan og Jorunn styrke til å halde fram. Kjartan hadde sjølv gravferd etter barna og bygda støtta opp rundt prestefamilien sin med stor omsorg. I 1981 kom det nytt liv i prestegarden, då Kathrine vart fødd.

I 1983 fann Kjartan og Jorunn ut at det var riktig å gå vidare. Då var også omsyn til gamle foreldre og øvrig familie avgjerande og flytting til Nord-Fron brakte dei nærare til dei. Dette vart eit viktig steg i prosessen vidare frå den store sorga. Det er vel rett å seie at tapet av Hanne Kristine og Nils Harald har prega livet til Jorunn og Kjartan, men dei gjekk ikkje under. Gud heldt dei oppe og gav dei styrke til nye fellesskap og oppgåver.

I 1985 kom veslesyster Hildegunn, og Kjartan og familien slo for alvor røter i Gudbrandsdalen. Kjartan byrja som kapellan (1983-1990) og vart etter kvart sokneprest (1996-2011), han avslutta yrkeslivet som ein avhalden og nyttig «gammelprest».

I ei periode på fem år jobba Kjartan og som kretssekretær i Gudbrandsdal Indremisjon (1990-1995). Kjartan brann for arbeid med barn og ungdom. Heilt til døtrene hans tok over Laurdagsklubben i 2016, var det Kjartan og Jorunn som dreiv denne klubben i Søndagsskulen. Engasjementet for barn og ungdom såg ein også då Kjartan jobba mellom pensjonsalder i 2011 til 2021, i motsetning til andre «gammelprestar» ville ikkje Kjartan unngå å ha konfirmantar – tvert om! Kjartan synes konfirmasjonsundervisning var svært givande og han avslutta denne gjerninga så seint som i 2021.

Kjartan gjorde ikkje berre «det han måtte» i gjerninga si, han likte og godt å sette i gang og drive

prosjekt av ulike størrelse og omfang. Av dei to største prosjekta hans kan vi nemne utvikling og utbygging av Kirketeigen på byrjinga av 1990-talet. Kjartan var også svært engasjert i realisering av flytting og utviding av Kyrkjestugu ved Sødorp kyrkje. Eit viktig bygg for arbeidet i kyrkja. Kjartan var svært engasjert i jobben sin og i frivillig arbeid, men det største engasjementet for Kjartan var likevel familien. I 2005 fekk Kjartan og Jorunn sitt første barnebarn, Sigmund. Etter dette kom dei som «perler på ei snor»: Harald, Åsa, Ole Jørgen og Hanna Frid. Kjartan var ein særst engasjert og delaktig morfar.

Som pensjonist fekk Kjartan tid til å realisere draumen om å synge i kor; «Norsk et lite kor». Koret gav han mykje glede, både musikalsk og sosialt.

Sjakk var også ein kjær hobby, som han fekk dele med familien. Han deltok i sjakkklubb på Otta, på turneringar og på nett. Kjartan hadde interesser på mange felt: han var ein ivrig slektsgranskar og skreiv fleire artiklar, seinast ei rekke på åtte artiklar om familien det siste året av sitt liv. Også årboka Fronsbygdin har fått glede av fleire gode artiklar får Kjartan. Særskilt har arbeidet med å løfte historia om den jødiske familien Karpol vore viktig. Eit arbeid som barn og svigerborn ønskjer å ta vidare.

Kjartan likte også å reise. Høgdepunktet var nok då han fekk reise med tanta si i fotspora til besteforeldra som var misjonærer i Kina.

Det politiske engasjementet har stått sterkt for Kjartan, særleg var palestinarane si sak viktig for Kjartan etter eit studieopphald ved Tantour, nær Jerusalem, i 2001. Dette kan også belyse Kjartan sin teologiske utvikling. Han var alltid tru mot seg sjølv og Guds ord, men utvikla seg stadig. Også kvinner i teologien var ein tematikk Kjartan engasjerte seg for. I vinter levte Kjartan eit bokmanus med denne tematikken, og fekk grundig og heiderleg attendemelding frå eit forlag og oppmoding om å kontakte fleire forlag med tanke på utgiving.

Ja, Kjartan var aktiv og engasjert til livets slutt. Han las artiklar, kommenterte på samfunnet og ikkje minst deltok han på alle arenaer med barnebarna så lenge han kunne. Kjartan kunne nok vore sengeliggande lenge i siste delen av livet sitt, men insisterte på å gjere det han elska mest: å være i lag med familien. Heilt til han valde å søke plass på Sundheim. Her fekk han god pleie og uttrykte takksemnd til siste slutt. I bilen attende frå nest-siste sjukehusur sa han det slik: "Eg kjenner på mykje sorg med tanke på å ikkje ha att mykje av livet, men aller mest kjenner eg på takksemnd for livet eg har hatt."

(Denne omtalen er henta frå minneordet som familien skreiv om Kjartan Ruset i gravferda hans 4.juli 2023 i Sødorp kyrkje)

Vi på kyrkjekontoret vil seie litt om kva Kjartan var for kyrkja i Nord-Fron og folket her, og sist, men ikkje minst for oss som jobba saman med han.

Kjartan hadde lett for å koma i kontakt med folk og han treivst i desse møta med menneska her. Hans interesse for slekt og for kvart einskilt menneske gjorde praten lett og folk fekk ei oppleving av at dei var verdfulle og vart sett og høyrst. Han treivst også godt saman med born og unge. Konfirmantarbeidet var noko han likte å drive med, og han hadde sitt siste konfirmantkull i Sødorp i 2020-2021.

Møte med bebuarane på Sundheim var gode stunder i arbeidet for Kjartan og i hans tid vart det arrangert kurs for dei tilsette på Sundheim: «Åndeleg omsorg for dei eldre».

Kyrkjebladet hadde i Kjartan ein trufast redaktør og ivrig bidragsytar. Han var også oppteken av samarbeid med andre trussamfunn, slik som Pinsemenigheten i Fron. Blant anna var det eit felleskor der Kjartan si røyst høyrdest.

Han var lett å spørja, og etter at han vart pensjonist hadde han mange tenester både i Nord- og Sør-Gudbrandsdal prosti.

Fellesskapet på kyrkjekontoret sette han stor pris på heilt til det siste. Og var det feiring av eit eller anna, og det var kake på bordet, ja, då måtte gaffelen fram. Ifølgje Kjartan måtte kake etast med gaffel! Han sette stor pris på å bli bedt med på samlingar for dei som jobbar i kyrkja og for dei frivilljuge.

Noko av det vi vil hugse Kjartan for, er hans lune humor og bidrag til alle samtalanene. I kyrkja hadde han noko å bidra med heilt til det siste, både i samtalar og forkynning. Menneske var han, og prest, heile vegen.

Vi saknar han Kjartan og minnst han med takksemnd!

Kjartan på 75-års dagen 9.april 2021

Gospelkonsert i Sødorp kyrkje

Fredag 13. oktober kl. 19:00

Billett: kr. 200

Ring kyrjekontoret mellom
kl. 08:00 og 15:30 for billetter:

612 16 292

SKÅBUKORET

ØTTA LYD

booking@ottalyd.com

**Kirke
rottene**

Velkome til dokketeater

Kirkerottene og Kattunge

Søndag 29. oktober kl. 12.00 i Kvam kyrkje

Eit profesjonelt og artig dokketeater for barn i alle aldre!
Dørene opnar kl. 11.45. Etter forestilling serverer vi rottebollar og saft!

Gratis inngang.

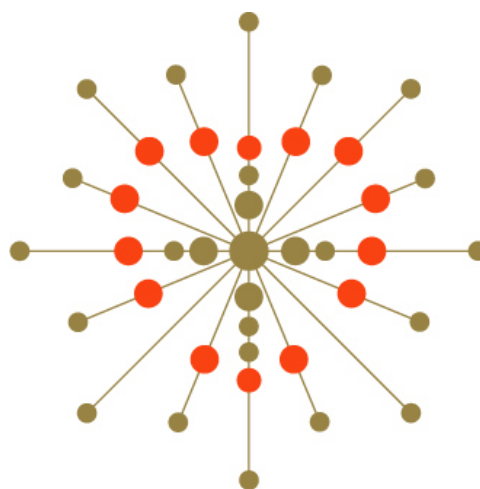
Det er trusopløringa i kyrkja i Nord-Fron som inviterer.

Skann Qr-koden med dykkar mobil/nettbrett for å få ein smakebit av Kirkerottene og Kattunge:

Barnekor

Det er barnekor på Vinstra. Tilbodet er gratis, og er for alle born i Nord-Fron og Sør-Fron.

Korøvinga er i Kyrkjestugu på Vinstra frå kl. 18.00 – 19.00 på tysdagar.

STØRST AV ALT

BARN OG UNGE I DEN NORSKE KYRKJA

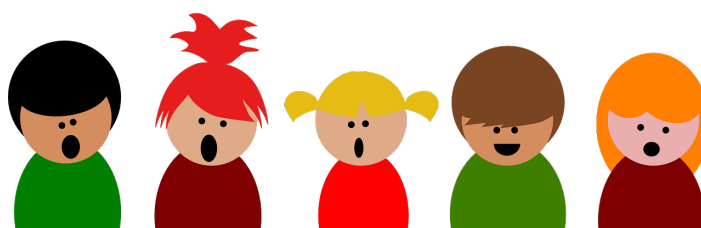
Vi syng fine songar, og øvar oss til å opptre i gudstenester og minikonsert(ar) på Sundheim. Vi tek ei pause halvvegs i øvinga. Spelar du eit instrument, er du velkome til å vere med å spela i lag med koret på øvinga. Få med deg venene dine og bli med!

Påmelding til per.fredin@nord-fron.kommune.no eller mobil: 401 65 789 eller skann QR-koden for påmelding på nett.

Med venleg helsing

Per Øyvind Fredin

Trusopplærer

Har du spørsmål om dette arrangementet eller anna arbeid knytt til born og unge i kyrkja vår? Då kan du kontakte trusopplæraren på e-post: per.fredin@nord-fron.kommune.no eller mob.: 401 65 789.

COUNTRY GOSPEL KONSERT
OTTAR BIG HAND JOHANSEN
OG RONDANE GOSPELKOR

Dirigent Vidar Hoel
 Musikere Anders Sinnes / Henning Grindstuen
 Lyd: Vegard Moshagen

21.II: HEIDAL KIRKE
 23.II: LESJA KIRKE
 28.II: KVAM KIRKE
www.hoopa.no

30.II: VÅGÅ KULTURHUS
www.vaga.kommune.no

Alle konserter starter kl. 19:00
 Billetter kr. 300 + avg.

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.

Strategi for Den norske kyrkja for 2022–2029	 Kyrkja opnar rom for tru	 Kyrkja er der livet vert levd	 Kyrkja er meir for fleire
 Kyrkja for den enkelte	Vi tek atterhald om at det kan kome endringar på gudstenestelista. Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	Gjev tilhøyrslø og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
 Kyrkja i samfunnet	Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
 Kyrkja som organisasjon	Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjefamfunn, offentlege, private og ideelle aktorar	Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

 DEN NORSKE KYRKJA

Rondanes forgård

– fellene og historien

Per Erling Bakke og Kjell Arne Bakke

Ny kulturhistorisk turbok

Boka handler om området sør og vest for Rondanemassivet – fra Høvringen i nordvest til Mysusæter-området i øst, Kvamsfjellet i sør og Gudbrandsdalen i vest. Eget turhefte er vedlagt.

Boka selges i disse butikkene:

- Norli Otta, Vinstra og Ringebu • Joker Sel
- Sjoa Mat og Bensin • KIWI Kvam
- Høvringen Landhandleri og Kafé
- Mysuseter Servicesenter • Rustugusetra

Boka selges også her:

bokbestilling@lokalhistorikeren.no
www.rondanes-forgard.no

Les om boka på denne nettsiden.

Utgiver: Lokalhistorikeren Kjell Arne Bakke

JULEKONSERT SØDORP KYRKJE

3. desember kl. 18.00

med gjester.

Dirigent
PÅL MARTIN ENSTAD HANSEN

Gratis inngang.

SpareBank
GUDBRANDSDAL
Tlf. 612 18 000 - Web adr: www.s1g.no

Vekstra
Regnskap Gudbrandsdalen

Avd: Vinstra, Nedreg. 63, 2640 Vinstra
Avd: Fåvang, Stasjonsv. 1, 2634 Fåvang
Tlf 61 29 52 70

Plass for din bedrift?
Støtt Kyrkjebladet!

Vinstra;libris

Peer Gynt Kjøpesenter | 2640 Vinstra
Tlf. 61 29 04 09 | vinstra@libris.no
www.libris.no/vinstra

Dale-Gudbrands Trykkeri a.s
2635 Tretten, tlf. 61 27 73 50.

www.dg-trykk.no

HÅREK
FRISØRSALONG
-KVAM-

Vinstra.
Tlf 61 29 04 01

TOYOTA

DOKKEN BIL AS

Tlf. 61 29 29 20 Lomoen, 2640 Vinstra
http://vinstra.toyota.no - E-mail: post.vinstra@toyota

Hageland
Bjørke

Tlf 915 750 74

Vi hjelper deg med blomster til
begravelse og andre anledninger.

OM Bakken Bygg AS
ENTREPRENØR - HUS OG HYTTER

Lomoen - Vinstra
Tlf. 61 21 60 00
Fax 61 21 60 01

Bakken
Begravelsesbyrå Tlf. 47 68 22 27

Lore Søndenfjor
Landbruksentreprenør Tlf 901 97 409

**SENTRUMS
HJØRNET**

Elvevegen 4 - Kvam. 906 39 181

JOBE
GRAVSTEINSERVICE AS

- Innskriftsjoner
- Oppussing
- Omsliping

Arbeidet utføres på kirkegården.
Raskt tilbake.

Mobil: 412 56 304
Epost: post@jobegravsteinservice.no

BE Sanden Bygg AS

Tlf. 905 94 187 Bjørn Einar

dabaris
APPS FOR BUSINESS

Plass for din bedrift?
Støtt Kyrkjebladet!

Peer Gynt Seterveg

Peer Gynt Seterveg starter på vinstra og ca. 45 km. Den møter Kvam
Sterveg på grensa Sødorp/Kvam. Ta turen over fjellet, en fantastisk tur!
Se og les mer på: www.peergyntseterveg.com

**REMA
1000**

Lomoveien 1, 2640 Vinstra
Tlf. 61 29 50 00

Kvam
Tlf 61 29 44 30

Plass for din bedrift?
Støtt Kyrkjebladet!

Fron Gravstellservice AS

v/ Beathe Malerbakken. Mobil: 992 72 372. E-post: bmalerbakken@gmail.com

Vi tek oss av stell av graver med planting vår, sommar og haust samt vatning. Vi kan også ordne med pynting til påske og jul.

Rustvegen 170, 2640 VINSTRA. Telefon: 612 92 460.

SLANGEN SETER

Anita Stebergløkken, tlf 90 95 88 38. Slangsliv. 290, 2634 Skåbu
E-post: post@slangen-seter.no - www.slangen-seter.no

Minnesamvær, barnedåp, konfirmasjon, bryllup, jubileum.

Spisesal med plass til 45 pers. - stemningsfull peisestue - overnattingsmuligheter for totalt 60 pers. - gammel miljøskapende fjellstue i unike omgivelser - fjellgård.

Skåbu Servicesenter
Hos Rødhette & Ulven

- Restaurant • Bar
- Catering • Cafe
- Kokken hjem/På hytta

61 29 55 86 - 975 62 208
2643 Skåbu - [facebook](#)

Velkommen

SKÅBU REGNSKAP AS

MEMBER
REGNSKAP
NORGE

post@skaaburegnskap.no

Tlf.: 413 83 898

Vinstra Begravelsesbyrå AS
Lise Veikleenget, 99 58 29 43
Nina S. Veikleenget, 94 83 25 40
Døgnvakt!

STØTT KYRKJEBLADET!

Det kostar å drive "Kyrkjeblad for Nord-Fron".
Kontingenten er no **kr. 150,-** for 5 nummer (fyldig dobbeltnummer til jul).
Betales inn til kontonr.

2095 49 59768

Vi har to inntektskjelder:

- Den frivilljuge kontingenten
- Støtte-annonsene (Service-sida)

Ekstra gåver kjem og godt med. Kyrkjebladet er viktig for arbeidet i kyrkjelydane.

VIPPS NUMMER TIL SOKNERÅDA

KVIKNE: 137266 • SØDORP: 135692 • KVAM: 113553 • SKÅBU: 115389

Takk for di støtte!
Helsing redaksjonen

GUDSTENESTER I NORD-FRON HAUSTEN 2023				
Dag/dato/tekst	SØDORP	KVAM	KVIKNE	SKÅBU
17.s.i treeiningstida 24.september Joh 11,17–29, 30–46		17.00 Hausttakkefest Nattverd	11.00 Høgmesse Konf.jubileum	11.00 Hausttakkefest Konf.presentasjon Nattverd
18.s.i treeiningstida 1.oktober Matt 8,14–17	17.00 Kyrkja Hausttakkefest. Konf presentasjon Nattverd		11.00 Hausttakkefest Nattverd	
19.s.i treeiningstida 8.oktober Matt 5,20–26		11.00 Høgmesse Nattverd		
20.s.i treeiningstida 15.oktober Joh 11,1–5				11.00 Høgmesse Konf.jubileum
21.s.i treeiningstida 22.oktober Matt 22,15–22	11.30 Sundheim Høgmesse. Nattverd	17.00 Eftasmesse Konf.presentasjon Nattverd	11.00 Høgmesse Konf.presentasjon Nattverd	
Bots- og bededag 29.oktober Luk 13,22–30				
Reformasjonsdagen 31.oktober Joh 1,16–17	17.00 Kyrkja Ungdomsgudsteneste Konfirm/ Prestane			
Helgem/Minnedag 5.november Joh 6,37–40	11.00 Kyrkja Helgemesse	17.00 Helgemesse	11.00 Helgemesse	19.00 Helgemesse
24.s.i treeiningstida 12.november Joh 6,63–69	11.00 Kapellet Høgmesse. Nattverd			
24.s.i treeiningstida 19.november Mark 2,1–12		11.00 Høgmesse Nattverd		
Kristi kongsdag 20.november Matt 25,31–46	17.00 Kyrkja Eftasmesse. Nattverd		11.00 Høgmesse. Nattverd	
1.s.i advent 3.desember Luk 4,16–2	11.00 Kyrkja Fam. Gudst «Lys vaken»	17.00 Ljosmesse		19.00 Ljosmesse
2.s.i advent 10.desember Luk 21,27–36			19.00 Konsert/ Ljosmesse	
3.s.i advent 17.desember Luk 3,7–18	19.00 Kyrkja Ljosmesse			
Julaftan 24.desember Luk 2,1-20	Julaftane – familiegudstenester i kyrkjene våre			
	12.00 Sundheim 14.00 Kapellet 16.00 Kyrkja	14.00		12.00 16.00
Juledagen 25.desember Joh 1,1-14	11.00 Kyrkja Høgtids-messe. Nattverd		11.00 Høgtidsmesse for Kvikne og Skåbu Nattverd	

Det kan koma endringar på gudstenester så fylg med på plakatar, annonser i GD, facebook kyrkja i Nord-Fron samt Heimesida til Nord-Fron kyrkjelege fellesråd.

God høst!

